

International
SOCIAL SCIENCES
STUDIES JOURNAL

SSSjournal (ISSN:2587-1587)

Economics and Administration, Tourism and Tourism Management, History, Culture, Religion, Psychology, Sociology, Fine Arts, Engineering, Architecture, Language, Literature, Educational Sciences, Pedagogy & Other Disciplines in Social Sciences

Vol:5, Issue:44
sssjournal.com

pp.5095-5106
ISSN:2587-1587

2019
sssjournal.info@gmail.com

Article Arrival Date (Makale Geliş Tarihi) 09/08/2019 | The Published Rel. Date (Makale Yayın Kabul Tarihi) 27/09/2019
Published Date (Makale Yayın Tarihi) 27.09.2019

YEREL SEÇİMLER BAĞLAMINDA AKÇAKOCA'NIN SİYASAL YAPISI (1984-2019)

POLITICAL STRUCTURE OF AKÇAKOCA IN THE CONTEXT OF LOCAL ELECTIONS (1984-2019)

Dr. Ayhan DİREK

MİLLÎ Eğitim Bakanlığı, Bahaettin Güçlü Ortaokulu, Düzce/TÜRKİYE
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2450-5612>

Article Type : Research Article/ Araştırma Makalesi

Doi Number : <http://dx.doi.org/10.26449/sss.1759>

Reference : Direk, A. (2019). "Yerel Seçimler Bağlamında Akçakoca'nın Siyasal Yapısı (1984-2019)", International Social Sciences Studies Journal, 5(44): 5095-5106.

ÖZ

Batı Karadeniz bölgesinin en batısında yer alan Akçakoca, Düzce ilinin en büyük ilçesidir. 1168 metrelik Kaplandede, 1150 metrelik Tonton tepesi, 1066 metrelik Kurugöl sapağı, 905 metrelik Orhan Dağları ile deniz arasında engebeli bir arazide yer alan Akçakoca'nın bitki örtüsü ormanlık alanlardan ve fındık bahçelerinden oluşur.

İlçe Batı Karadeniz bölgesinde yer alırken iklim olarak Marmara Bölgesi ile benzerlik gösterir. TÜİK verilerine göre 2018 nüfus sayımında Akçakoca'nın 25.903 şehir, 12.943 olmak toplam 38.9846 nüfusu bulunmaktadır. Kadın-erkek nüfusu dengeli dağılım göstermekte olup; kadın nüfusu 19.060, erkek nüfusu 19.876 olarak saptanmıştır.

Bu çalışmada siyaset sosyolojisinin yöntem ve teknikleri kullanılmış, siyaset sosyolojisinin yapısalci-işlevselci bakışıyla Akçakoca'nın Türkiye'nin siyasi yapısı içindeki yeri, benzerlikleri ve farkları incelenmiştir. 1984-2019 tarihleri arasında Yüksek Seçim Kurulu, Yerelnet, Türkiye İstatistik Kurumu ve diğer kurum ve kuruluşların arşiv, bilgi ve belgeleri incelenerek doküman analizi yapılmıştır. Akçakoca'nın sağ-sol dengesi içinde siyasal tercihlerinin dağılımı, değişimi veya düzenlilikleri incelenmiştir. Ayrıca seçimlere katılım bağlamında ilçe ve ülke ortalamaları karşılaştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Akçakoca'nın Siyasi Yapısı, Siyaset Sosyolojisi, Siyasi Yapı, Yerel Seçim.

ABSTRACT

Akçakoca, located in the westernmost part of the Western Black Sea region, is the largest district of Düzce. The vegetation of Akçakoca, which is located in a rugged area between sea and the 1168-meter-Kaplandede Mount, the 1150-meter Tonton Hill, the 1066-meter Kurugöl detour and 905-meter Orhan mountains, consists of forest areas and hazelnut gardens.

Whereas the district is located in the Western Black Sea region, its climate is similar to the Marmara Region. According to TÜİK data, in the 2018 census, Akçakoca had a population of 38,9846, including 25,903 in cities and 12,943 in the villages. The female-male population shows a balanced distribution which is 19060 of a female population and 19876 of a male population.

In this study; the methods and techniques of political sociology have been used and Akçakoca's place, similarities and differences have been examined in the Turkey's political sociology with a structuralist-functionalist view of political sociology. The document analysis has been done by examining the files, data and documents of the Supreme Election Council(YSK), YerelNet, Turkish statistical Institute(TUIK) and the other organizations and institutions between 1984-2019.

The distribution, changes or regularity of Akçakoca's political preferences in the right-left balance have been. In addition, the district and the whole country's averages should be compared in the context of voters' turnout.

Key Words: Akçakoca's Political Structure, Political Sociology, Political Structure, Local Elections.

1. GİRİŞ

Akçakoca, Batı Karadeniz'in en batısında ve Düzce ilinin kuzeyinde bulunmaktadır. Akçakoca, doğudan Zonguldak'ın Alaplı ilçesi, batıdan Sakarya'nın Kocaali ilçesi, güneyden Düzce'nin Yığılca ve Cumayeri ilçeleri, kuzeyden ise Karadeniz ile çevrilidir. Ankara ve İstanbul'un ortasında yer alan ilçe, önemli turizm merkezlerinden sayılmaktadır. 30 km'lik bir sahil şeridine sahip olan Akçakoca, kilometrelerce uzanan kumluk ve doğal plajlarla süslüdür. İlçenin toplam yüz ölçümü 463 km² olup, toplam arazinin yaklaşık %40'ı ormanlık alanlardan ve findıklıklardan meydana gelmektedir. Ormanlarda %40'ı aşkın oranla kayın ağaçları bulunurken, gürgen, kestane, meşe, kavak, ıhlamur ve çınar ağaçlarına da rastlanmaktadır.

İstanbul'un su ihtiyacını karşılayan Melen Çayı ve Melen Barajı Akçakoca sınırları içindedir. Akçakoca'nın zemini ağırlıklı olarak kalkerli kayalardan meydana gelir ve depreme karşı dayanıklıdır. Bu nedenle Akçakoca ve çevresi birinci derece deprem bölgesi dışında kalmaktadır.

Akçakoca ve çevresinin tarihi hakkında kesin bilgi ve belgeler olmamakla birlikte, bölgede yapılan kazılar ve kapsamlı araştırmalar sonucunda elde edilen veriler, M.Ö. 1200 yılına dek dayanmaktadır. Akçakoca'nın bugün kurulu olduğu bölge ve çevresine ilk gelenlerin Track ve Frickler olduğu tahmin edilmektedir.

M.Ö. 708 yılında Pers İmparatorluğu'nun kurulmasıyla Bolu ve civarındaki Karadeniz kıyılarında Abanitikus, Sinope, Eolya, Heraclia, Kieros ve Dias şehirleri kurulmuştur. Bu dönemden sonra asırlar boyu pek çok medeniyete ev sahipliği yapan Akçakoca, M.S. 395 yılına gelindiğinde ikiye bölünen, merkezi Konstantinopolis (İstanbul) olan Roma İmparatorluğu'nun bir şehri olarak Diapolis adıyla varlığını sürdürmüştür.

1204 yılında Latinler'in, 1261 yılına gelindiğinde Bizanslılar'ın, 1319 yılında Akça Koca Bey tarafından fethedilerek Osmanlı topraklarına katılan Akçakoca, tarihi boyunca denizle iç içe yaşayan önemli bir liman konumunda olmuştur. Kafkaslar'da tutunamayıp Anadolu kıyılarına sığınan Çerkezler, Gürcüler, Abhazlar, Lazlar ve Hemşinliler, zorlu yolculukların ardından Akçakoca kıyılarına göç etmiş ve bölgede köyler kurmuşlardır.

Akçakoca, Türk hakimiyetine geçtiği günden bu yana tarih boyunca idari yönden pek çok değişikliğe uğramıştır. 1324-1692 yılları arasında Bolu Sancak Beyliği'ne bağlı bir voyvodalık şeklinde yönetilen ve 15 divana ayrılan Akçaşar'a (Akçakoca), 1692 yılında yapılan idari değişiklik sonucunda Akçaşehir (Akçakoca), Bolu Sancak Beyliği'nden çıkarılmıştır ve voyvodalık haline getirilerek Anadolu Beylerbeyliği'ne bağlanmıştır. 1811-1864 yılları arasında II. Sultan Mahmut döneminde yapılan idari değişiklik sonucunda Akçaşehir (Akçakoca), Bolu-Viranşehir (Safranbolu) Birleşik Mutasarrıflığı'na bağlı bir kaza, 1864 yılında eyaletlerin kaldırılıp il teşkilatlarının gelmesiyle, Kastamonu ili Bolu Mutasarrıflığı'nın Göynük kazasına bağlı Düzce ve Akçaşehir (Akçakoca) birleşerek nahiye olarak konumlandırılan Akçakoca, 1870 yılına gelindiğinde ise Düzce'nin Göynük'ten ayrılıp Bolu'ya bağlı bir ilçe haline getirilmesiyle bağımsız bir bucak olmuştur.

Akçaşehir, Türkiye Cumhuriyeti'nin ilanından yaklaşık 11 yıl sonra 23 Haziran 1934 tarihli ve 2529 sayılı kanunla Bolu iline bağlı bir ilçe haline gelmiş ve 7 Eylül 1934'te ilçeye Akça Koca Bey'in adı verilerek Akçaşehir'in adı Akçakoca olarak tescil edilmiştir. 9 Aralık 1999 tarihli ve 231901 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan kanun hükmünde kararname ile "il olan Düzce'nin en büyük ilçesidir (www.akcakoca.gov.tr; www.akcakoca.bel.tr).

"Karadeniz'in İncisi" olarak ülkemizin önemli turizm merkezlerinden biri olarak köklü tarihini sürdüren Akçakoca, 8 mahalle ve 43 köy olmak üzere toplam 51 idari birimden meydana gelmektedir.

2. SİYASAL KATILIM VE YEREL SEÇİMLER

Aristoteles'e göre siyasi bir hayvan olan insan kendi yaşamını güzelleştirmek için iyi toplumu yaratma eylemlerinde bulunur. En az iki kişinin varlığıyla sosyal bir nitelik kazanan siyasetin yapılabilmesi için karşılıklı düşünceler, uyumsuzluk ve uzlaşma gereklidir. Diyalektik düzlemde gerçekleşen siyaset insanların yaşamlarını düzenleyen kuralları belirlemek, sürdürmek ve gerektiğinde değiştirmek amacıyla girişilen etkinliklerdir. Çatışma ve uzlaşma geriliminden doğan siyaset eyleminde çatışmanın sonunda çözüm "elbirliği" ile gerçekleşir (Arendt, 1951). Çatışmanın öznesi iktidar olma, hüküm verme, hükümet etmedir.

Siyaset sosyolojisinin konusu toplumsal bağlamı içinde olan iktidardır (Bottomere, 1987). İktidar; kültürel iktidar, ekonomik iktidar vb. gibi yaşamın her alanında inşa edilebileceği gibi siyasi olarak yerel veya merkezi iktidar olarak kurumsallaşabilir. Türkiye'de demokratik yaşamın gelişimi sürecinde sorunlar

yaşansa da yasal seçimlerin yapılması, seçim sonuçlarına saygı duyulması, seçimlere katılım oranının yüksekliği, sivil toplum kuruluşlarının şeffaflık konusundaki duyarlılığı ve denetimi; sürecin iyiye doğru evrilmesinde önemli gelişmeler sağlamaktadır.

Siyasal sistem aralarında karşılıklı ilişki ve etkileşim bulunan çok sayıda aktörden meydana gelmiştir. Karşılıklı ilişki ve etkileşim ağının karmaşıklığı siyasal sistemin analizinde tek bir tanıma gidilmesini zorlaştırmaktadır. Açık sistem yapısına sahip siyasal sistem çevreden girdiler sağlar ve girdilerin işlenmesi sonucu topluma çıktılar sunar. Çıktıların toplumda yarattığı etki ve tepkilere göre yeniden değerlendirme süreci başlar. Tekeli ve Easton'un (1976; 141-142) sistem modelleri de benzer şekilde sistem modeline dayanmaktadır. Sürecin sürekliliğini Duverger (1965) vurgulayarak süreci girdi-çıkıtı süreci olarak değerlendirmiştir. Bu değerlendirmelere göre siyasal sistem, bireylerin talepleri ile siyaset kurumlarının çıktıları arasında oluşan gerilimden beslenmektedir, denilebilir.

Kapitalizmin doğuşu ile birlikte ortaya çıkan kentleşme olgusuyla ortaya çıkan yerel yönetimler (Güler, 2006) toplumsal ve siyasal yapının şekillenişinde son derece önemli rol oynar (Arslan 2014; Arslan, 2012). Demokrasinin temel bileşeni sayılan yerel yönetimler gündelik yaşamı daha yakından ilgilendirmesi nedeniyle demokratik yaşamın vazgeçilmez unsurları arasındadır.

Demokrasisi gelişmiş ülkelerde hukukun üstünlüğü ilkelerinden biri sayılan yasal seçimlerin icrası anayasa ve yasalarla belirlenmiştir. Bunun yanı sıra yerel yönetimlerin görev alanları, yetkileri, siyasal ve toplumsal yaşamdaki etki alanları da hukuk çerçevesinde belirlenmiş olup demokratik ülkelerde keyfi uygulamalarla karşılaşmaz.

İdarenin esaslarını düzenleyen 1982 Anayasası'nın 123. maddesinde "İdare, kuruluş ve görevleriyle bir bütündür ve kanunla düzenlenir. İdarenin kuruluş ve görevleri, merkezden yönetim ve yerinden yönetim esaslarına dayanır. Kamu tüzel kişiliği, ancak kanunla veya kanunun açıkça verdiği yetkiye dayanılarak kurulur." denilmektedir. 127 maddesinde ise mahalli idarelerin seçim usulleri düzenlenmiştir (T.C. Anayasası).

Belediye Yasası'nın (5393 sayılı) 3. maddesinde de belediye, "belde sakinlerinin mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan ve karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, idari ve mali özerkliğe sahip kamu tüzel kişisi" şeklinde tanımlanır (Keleş, 2006: 219-220). Arslan seçimlerde, vatandaşlık haklarının ve görevlerinin bir gereği olarak oylarını kullanan seçmenlerin siyasal yapıyı şekillendirmede aktif rol oynadığını sürekli vurgulamıştır (Arslan, 2015; Arslan, 2014; Arslan, 2011).

Yerel seçimlerin genel seçimlerden en belirgin farklarından biri partilerin yanı sıra adayların kişiliklerinin, beşeri ve sosyal sermayelerinin, kişisel donanımlarının öne çıkarılmasıdır. Bir bakıma yerel siyasi elitler vatandaşlarca belirlenir, onaylanır. Seçimlerin yaşandığı bölgenin özelliklerine göre adayların aidiyetleri de önemli rol oynayabilir. Bazen kişinin mensup olduğu ailenin sosyal ve ekonomik ağırlığı, bazen cemaatlere mensubiyeti, hemşehri demekleri, etnik aidiyeti, sivil toplum kuruluşlarına üyeliği gibi etkenlerin ağırlığı hissedilebilir. Seçimleri etkileyen değişkenlerin azlığı siyasal alanın daralmasına da yol açmaktadır. Toplumsal kutuplaşmanın arttığı dönemlerde kimlik siyaseti önem kazanabilir ya da muhafazakâr seçmenin çoğunlukta olduğu alanlarda cemaatler çatışması öne çıkabilir. Bu değişkenlerin etkilediği seçimlere seçmen ilgisi ve katılımı sosyolojik (Arslan, 2007) açıdan hayati derece önem arz eder.

Siyasal katılımın nasıl gerçekleştiği konusunda üzerinde uzlaşılmış tek bir tanım bulunmamakla birlikte; Milbrath'e (1977) göre en zor eylemler, geçiş eylemleri ve en kolay eylemler olmak üzere üç; Verba ve Nie'ye (1989) göre siyasal sürece hiç katılmayanlar, salt oy kullananlar, kişisel sınırlı katılmalar, topluluk düzeyinde katılmalar, siyasal partilerde görev alanlar ve her türlü siyasal faaliyette yer alanlar olmak üzere altı; Dahl'e (1969) göre ilgi, önemseme, bilgi ve eylem olmak üzere dört; Barnes ve Keane'e (1984) göre olağan siyasal katılım, ve olağan dışı siyasal katılım olmak üzere iki, Baykal'a (1970) göre siyasal olayları izleme, siyasal olaylar hakkında tavır takınma, siyasal olayların içine karışma olmak üzere üç düzeyde siyasal katılma biçimi belirlenmiştir.

Demokrasisi gelişmeyen ülkelerde siyasal katılım en fazla seçimlere katılım şeklinde tezahür etmektedir. Bu çalışmada Verba ve Nie'nin sınıflamasına göre salt oy kullanma eylemi siyasal katılım olarak değerlendirilmiştir. Siyasete katılım olanakları kısıtlanan yurttaşlar ancak seçimlerde siyasi eğilimlerini, olumlu veya olumsuz tepkilerini ortaya koymaktadırlar. Siyasal hareket alanının daraltılmasıyla karar alma süreçlerine ve toplumsal yaşama aktif olarak katılmayan yurttaşların seçimlerde ortaya koyduğu "milli irade" nin betimlenmesi de güçleşmektedir. Ülkemizde, Batı Avrupa ülkelerine göre seçimlere katılım oranlarının yüksek olması vatandaşların ellerindeki katılım olanağını değerlendirmek istemeleri şeklinde

yorumlanabilir. Seçimlere katılım oranları zaman zaman değişiklik gösterse de Türkiye’de olduğu gibi Akçakoca’da da en düşük katılım oranı 1989 ve 2004 seçimlerinde yaşanmıştır.

Türkiye’de seçimlere katılım oranı %80’lerden aşağı düşmezken, Mısır’da Muhammed Mursi’nin Cumhurbaşkanı seçildiği seçimlerde %51,5 katılım oranı Mursi’nin devrilmesiyle iktidara gelen Sisi’nin seçildiğinde %38’e düşmüştür. Venezüella’da 2018 seçimlerine katılım %46 oranında gerçekleşirken Latin Dominik Cumhuriyeti 2004 başkanlık seçimlerinde bu oran %72,8 olmuştur (Sagas, 2005). İsviçre 2003 Ulusal Konsey seçimlerinde katılım oranı %44,5 (Dardanelli, 2005), Slovakya 2003 cumhurbaşkanlığı seçimlerinin ilk turunda %47,9 ve ikinci turunda %43,5 (Rybar, 2005) civarında arasında gerçekleşmiştir. Yunanistan’da 2019’da yapılan Avrupa Parlamentosu seçimlerine katılım % 51 oranında (Aldoğan, 2019) Fransa’da 2017 milletvekilliği genel seçimlerine katılım ise %40,75 (www.trthaber.com) düzeyinde gerçekleşirken, İngiltere’de 2017 yılında yapılan seçimlere katılım oranı %69 olmuş ve bu oran yüksek düzeyde değerlendirilmiştir (www.bbc.com)

Doğu’ya gittikçe artan seçimlere katılım oranları halkın seçimler yoluyla değişiklik yapamayacağına inandığı totaliter rejimlerde düşmektedir. Seçimlere katılımın düşük olduğu gözlenen bazı ülkelerde ise siyasete katılım biçiminin salt seçimler yoluyla olmadığı, vatandaşların çeşitli biçimlerde siyasal alana katılması nedeniyle seçimleri eğilimlerini yansıtabilecekleri yegâne araç olarak görmediği, bu nedenle katılım oranının düştüğü düşünülmektedir.

2.1. 25 Mart 1984 Yerel Seçimleri

Akçakoca’da seçmenler ilçede kurulan 17 sandıkta oy kullanmışlardır. Yerel Seçimlere Anavatan Partisi (ANAP), Doğruyol Partisi (DYP), Sosyal Demokrasi Partisi (SODEP), bağımsız aday Hüseyin Yanmaz katılmışlardır.

Tablo 1: 1984 Yerel Seçimleri Akçakoca Sonuçları

Partiler	Belediye Başkanlığı	Yüzde	Partiler	Belediye Meclisi	Yüzde
ANAP	1580	% 33,9	ANAP	1861	41,1
DYP	1045	% 22,4	DYP	1122	24,8
SODEP	561	% 12,1	SODEP	981	21,6
Bağımsız	1469	% 31,6	RP	566	12,5

Kaynak: www.sonuc.ysk.gov.tr’den derlenmiştir.

Yapılan seçimlerde tüm ülkede olduğu gibi vatandaşlar Anavatan Partisine teveccüh göstermişlerdir. 12 Eylül 1980 darbesi sırasında Cumhuriyet Halk Partisinden Belediye Başkanlığı yürüten ve darbe sonucu görevden alınan Hüseyin YANMAZ bağımsız olarak girdiği seçimlerde Anavatan Partisini zorlamış ancak seçimi ikincilikle bitirebilmiştir. Sosyal Demokrasi Partisi adayı Mustafa VURAL ile 12 Eylül darbesi ile görevden uzaklaştırılan CHP’li Belediye Başkanı Hüseyin YANMAZ’ın uzlaştırılmaması sonucu seçimlere bağımsız girmesiyle iki adayla yarışa giren sol anlayış çok az bir farkla yarışı kaybetmiştir. 1984 Akçakoca Belediye Başkanlığı seçimini Anavatan Partisi adayı Mehmet GÜNDÜZ kazanmıştır.

Belediye başkanlığı seçimlerine katılmayan Refah Partisi Belediye Meclisi seçimlerine katılarak %12,5 oranında oy almayı başarmıştır. Siyasi partilerin aldıkları oyları sağ ve sol partiler olarak sınıflandığında belediye başkanlığı seçimlerinde % 65,9 - % 12,1 oranı görünürken belediye meclisi seçimlerinde bağımsız adaya verilen oylardan bir kısmının Sosyal Demokrasi Partisi’ne verilmesiyle sol oyların dokuz puan daha arttığı görülmektedir.

2.2. 26 Mart 1989 Yerel Seçimleri

26 Mart 1989 yerel seçimlerinde seçimlere katılım oranı Türkiye’de % 78,10 oranında gerçekleşirken Akçakoca’da 24 sandıkta oy kullanan seçmenlerin seçimlere katılım oranı % 82, 2 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 2: 1989 Yerel Seçimleri Akçakoca Sonuçları

Partiler	Belediye Başkanlığı	Yüzde	Partiler	Belediye Meclisi	Yüzde
ANAP	1914	% 30,7	ANAP	1731	% 28,0
DSP	283	% 4,6	DSP	331	% 5,3
DYP	1361	% 21,9	DYP	1438	% 23,3
RP	619	9,9	RP	612	% 9,9
SHP	2051	% 32,9	SHP	2070	% 33,5

Kaynak: www.sonuc.ysk.gov.tr’den derlenmiştir.

26 Mart 1989 seçimlerine gelindiğinde 1984 seçimlerinde yaptığı aday belirleme hatasına düşmeyen Sosyal Demokrat Halkçı Parti, CHP’nin eski Belediye Başkanı Hüseyin YANMAZ’la seçimlere katılmış ve 2051

oyla seçimleri kazanmıştır. İkinci sırayı Anavatan Partisi, üçüncü sırayı Doğruyol Partisi almıştır. Refah Partisi de Muammer IŞIK'la yerel siyasete dahil olmaya başlamıştır. Hüseyin YANMAZ 12 Eylül darbesi ile kesintiye uğratılan belediye başkanlığından sonra bir kez daha belediye başkanı seçilmiştir. Hüseyin YANMAZ ikinci kez belediye başkanı seçilerek Akçakoca siyasal yaşamına adını yazdırmıştır.

2.3. 27 Mart 1994 Yerel Seçimleri

27 Mart 1994 yerel seçimlerine katılım oranı Türkiye'de %90,62 oranında gerçekleşirken Akçakoca'da bu oran %90,40 olarak gerçekleşmiştir. Akçakoca'da vatandaşlar bu kez 41 sandıkta oylarını kullanmışlardır.

Tablo 4: 1994 Yerel Seçimleri Akçakoca Sonuçları

Partiler	Belediye Başkanlığı	Yüzde	Partiler	Belediye Meclisi	Yüzde
ANAP	2559	28,7	ANAP	2362	26,8
DSP	1811	20,3	DSP	1671	19,0
DYP	1843	20,7	DYP	1810	20,5
İP	10	0,001	İP	-	-
MHP	299	3,3	MHP	402	4,5
RP	1632	18,3	RP	1683	19,3
SHP	769	8,6	SHP	889	10,1

Kaynak: www.sonuc.ysk.gov.tr'den derlenmiştir.

1989 seçimlerini kazanan Sosyaldemokrat Halkçı Parti yönetimi Belediye Başkanı Hüseyin Yanmaz'a partiden uzaklaştırma cezası vererek aday olmasını engellemiştir. Hüseyin YANMAZ yerine Avukat Tülay ATEŞ'i aday gösteren SHP yönetimi 1984 seçimlerinde yaşadığı hezimetini bir kez daha yaşamıştır. Seçimleri Anavatan Partisinden katılan Erol SOLAK kazanmıştır. Doğruyol Partisi adayını Turan LOKUMCU ikinci, seçimlere Demokratik Sol Partiden katılan Hüseyin YANMAZ üçüncü olmuştur. Refah Partisi, adayını Osman ÇAKIR ile önemli bir çıkış yakalamış ve 1632 oy almıştır. Mevcut belediye başkanını partisinden uzaklaştırarak yeni bir adayla seçimlere katılan Sosyaldemokrat Halkçı Parti ise seçimlerde ancak beşinci olmuştur.

Sosyaldemokrat Halkçı Parti'nin hezimete yakın sonuç almasında Hüseyin YANMAZ'ın partisinden uzaklaştırılması ile Demokratik Sol Partiden aday olmasının yanında, Sosyaldemokrat Halkçı Parti adayını Tülay ATEŞ'i aday gösterilmesini destekleyen ancak seçim aşamasında Anavatan Partisi adayını destekleyen sosyalistlerin tavırları ile oluşan psikolojik iklim etkili olmuştur.

2.4. 18 Nisan 1999 Yerel Seçimleri

18 Nisan 1999 yerel seçimlerine katılım oranı Türkiye'de %85,37 oranında gerçekleşirken Akçakoca'da bu oran % 90,41 olarak gerçekleşmiştir. Akçakoca'da seçmenler kurulan 50 sandıkta oylarını kullanmışlardır.

Tablo 5: 1999 Yerel Seçimleri Akçakoca Sonuçları

Partiler	Belediye Başkanlığı	Yüzde	Partiler	Belediye Meclisi	Yüzde
ANAP	3241	35,6	ANAP	2657	29,6
DSP	884	9,7	DSP	1168	13,1
CHP	1192	13,1	CHP	1170	13,1
DYP	585	6,4	DYP	782	8,7
FP	2196	24,1	FP	2019	22,5
ÖDP	51	0,6	ÖDP	83	0,9
MHP	842	9,3	MHP	981	10,9
YDP	19	0,2	BBP	109	1,1

Kaynak: www.sonuc.ysk.gov.tr'den derlenmiştir.

18 Nisan 1999 seçimlerine mevcut belediye başkanı Erol SOLAK'la giren Anavatan Partisi seçimin galibi olmuştur. Erol SOLAK da art arda iki seçim kazanan başkan olarak Akçakoca siyasi tarihine geçmiştir. Seçimlerde Fazilet Partisi çıkışını sürdürerek adayını Hüsamettin KAYA ile ikinci, CHP adayını Sabri YILMAZ üçüncü, DSP adayını Mustafa VURAL dördüncü, MHP adayını Hurşit İNCEOĞLU beşinci ve Doğruyol Partisi adayını Mustafa KOLÇAK altıncı olmuştur. Yerel seçimlerde merkez sağ toparlayan bir siyasi parti ile merkez soldan bir partinin yarışması teamülü bu seçimlerde bozularak, merkez sağdaki Anavatan Partisi ile Fazilet Partisi yerel iktidarı kazanma mücadelesi yapmışlardır.

Erol SOLAK'ın siyasal yaşamı milletvekili adaylığı olmak amacıyla belediye başkanlığından istifa etmesiyle farklı bir mecraya girmiş, daha sonraki seçim süreçlerinde aday adaylığı hep gündemde kalmış ancak bir türlü siyasal yaşama tekrar aktif olarak katılma fırsatı bulamamıştır. Hüseyin YANMAZ ve Erol SOLAK'ın dışında iki kez seçilen belediye başkanlarına şu ana kadar olan süreçte tanık olunamamıştır.

2.5. 28 Mart 2004 Yerel Seçimleri

28 Mart 2004 yerel seçimlerine katılım oranı Türkiye’de %73,79 oranında gerçekleşirken Akçakoca’da bu oran % 90,40 olarak gerçekleşmiştir. 2004 seçimlerinde sandık sayısı azalmış, vatandaşlar 49 sandıkta oylarını kullanmışlardır.

Tablo 6: 2004 Yerel Seçimleri

Partiler	Belediye Başkanlığı	Yüzde	Partiler	Belediye Meclisi	Yüzde
ANAP	1726	16,5	ANAP	1557	15,0
DSP	27	0,2	DSP	115	0,01
BTP	27	0,2	BTP	39	0,03
AK PARTİ	3346	32,0	AK PARTİ	3439	33,1
DYP	2202	21,0	DYP	2135	20,5
CHP	2298	21,9	CHP	2283	22,0
GENÇ PARTİ	146	0,1	GENÇ PARTİ	181	0,17
SAADET PARTİSİ	523	0,5	SAADET PARTİSİ	622	0,05
MHP	605	0,57	MHP	-	-

Kaynak: www.sonuc.ysk.gov.tr’den derlenmiştir.

Tüm Türkiye’de olduğu gibi genel seçimlerin yanı sıra yerel seçimlerde de AK Partinin iktidarını perçinlediği 28 Mart Belediye seçimlerinde AK Parti aday, eski milletvekili Nazmi ÇİLOĞLU rakiplerine fark atarak belediye başkanlığını kazanmıştır. İkinci sırayı partisinin oylarını bir önceki seçimlere göre iki kat artıran CHP aday Fikret ALBAYRAK almıştır.

1989, 1994 ve 1999 seçimlerinde çıkış yaşayan Refah Partisi, Fazilet Partisi ve Saadet Partisi çizgisinin oylarını AK Parti’ye kaptırdığı görülmektedir. Bir önceki seçimleri Fazilet Partisi aday olarak 2196 oyla ikinci olarak tamamlayan Saadet Partisi aday Hüsamettin KAYA 2004 seçimlerinde ancak 523 oy alabilmiştir. Ak Parti’nin büyük oy farkına rağmen Akçakoca’da köklü bir geçmişi bulunan merkez sağ oyları 2004 seçimlerinde tamamen konsolide edemediği görülmektedir.

2.6. 29 Mart 2009 Yerel Seçimleri

27 Mart 1994 yerel seçimlerine katılım oranı Türkiye’de % 84,46 oranında gerçekleşirken Akçakoca’da bu oran % 87,69 olarak gerçekleşmiştir. Akçakoca’da 2009 seçimlerinde vatandaşların oy kullanabilmeleri için 54 sandık kurulmuştur. Sandık sayısının artmasında oy kullanabilecek nüfus sayısının artmasının etkili olduğu düşünülmektedir.

Tablo 7: 2009 Yerel Seçimleri Akçakoca Sonuçları

Partiler	Belediye Başkanlığı	Yüzde	Partiler	Belediye Meclisi	Yüzde
MHP	3672	26,8	MHP	3478	19,2
LDP	16	0,1	LDP	-	-
DSP	34	0,2	DSP	78	0,5
CHP	4643	33,9	CHP	4573	25,3
BBP	90	0,6	BBP	194	1,0
SAADET	1037	7,5	SAADET	1247	8,1
AK PARTİ	4137	30,2	AK PARTİ	3987	25,2
BTP	29	0,2	BTP	-	-

Kaynak. www.sonuc.ysk.gov.tr’den derlenmiştir.

2004 seçimlerinde büyük başarı göstererek partisinin oylarını ikiye katlayan CHP aday Fikret ALBAYRAK, 29 Mart 2009 seçimlerinin galibi olmuştur. İktidardaki AK Partinin başarılı Belediye Başkanı Nazmi ÇİLOĞLU seçimleri parti içi çekişmeler ve adaylığının geç açıklanmasının yarattığı spekülasyon nedeniyle kaybetmiş ve koltuğunu Fikret ALBAYRAK’a devretmiştir. Saadet Partisi aday Atilla SAĞLAM ile tekrar çıkış yakalamış ve 1037 oya ulaşmıştır. En önemli çıkışı ise yerel seçimlerde 2009 seçimlerine kadar yerel seçimlerde ağırlığı hissedilmeyen MHP aday M. Okan YANMAZ, 3478 oy alarak yapmıştır. Mehmet Okan Yanmaz izleyen seçimlerde de çıkışını sürdürecektir.

2.7. 30 Mart 2014 Yerel Seçimleri

27 Mart 1994 yerel seçimlerine katılım oranı Türkiye’de % 89,20 oranında gerçekleşirken Akçakoca’da bu oran % 90,18 olarak gerçekleşmiştir. Nüfusun artmamasına rağmen yaşlanması sonucu oy kullanacak seçmen sayısının artışına paralel olarak sandık sayıları bu seçimlerde de artmış ve 59 sandıkta oy kullanılmıştır.

Tablo 8: 30 Mart 2014 Yerel Seçimleri

Partiler	Belediye Başkanlığı	Yüzde	Partiler	Belediye Meclisi	Yüzde
AK PARTİ	5391	36,3	AK PARTİ	5469	37,1
SAADET	376	2,5	SAADET	601	4,0
BTP	29	0,1	TKP	35	0,2
CHP	3896	26,2	CHP	3899	26,5
MHP	5145	34,6	MHP	4704	31,9

Kaynak. www.sonuc.ysk.gov.tr'den derlenmiştir.

2014 seçimlerine mevcut belediye başkanı CHP adayı Fikret ALBAYRAK, MHP adayı M. Okan YANMAZ ve AK Parti adayı Cüneyt YEMENİCİ ve Saadet Partisi adayı Özkan ATICI yarışmışlardır. Saadet Partisi bir önceki seçimlerde partisinin aldığı oyları konsolide edememiş ve tekrar inişe geçmiştir. Saadet Partisi seçmenin kendi partilerini iddialı görmemeleri üzerine seçimlerde oylarını kendine en yakın parti olarak gördüğü Ak Parti'ye verdiği anlaşılmaktadır.

Bir önceki seçimlerde büyük başarı göstererek Belediye Başkanı seçilen CHP adayı Fikret ALBAYRAK; AK Parti adayı Cüneyt YEMENİCİ ve MHP adayı M. Okan YANMAZ karşısında hezimete uğrayarak seçimleri ancak üçüncü sırada tamamlayabilmiştir. 2009 seçimlerinde partisine çıkış kazandıran MHP adayı Mehmet Okan YANMAZ 2014 seçimlerinde çitayı yükseltmiş ve partisini ikinci sıraya taşımıştır.

2.8. 31 Mart 2019 Yerel Seçimleri

27 Mart 1994 yerel seçimlerine katılım oranı Türkiye'de % 84,67 oranında gerçekleşirken Akçakoca'da 61 sandıkta oy kullanan vatandaşların seçimlere katılım oranı % 88,34 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 8: 2019 Yerel Seçimleri Akçakoca Sonuçları

Partiler	Belediye Başkanlığı	Yüzde	Partiler	Belediye Meclisi	Yüzde
SAADET	127		SAADET	246	
BTP	33		TKP	16	
CHP	3930		CHP	4452	
AK PARTİ	5484		AK PARTİ	5757	
MHP	6911		MHP	5977	
DSP	38		DSP	95	
Ayhan GÜLEÇ	21		VATAN PARTİSİ	33	
Hakan DİREK	119				

Kaynak. www.sonuc.ysk.gov.tr'den derlenmiştir.

Akçakoca siyasal yaşamında bir seçimi ikincilikle bitiren adayın planlı ve sağlıklı bir muhalefet süreci geçirmesi durumunda bir sonraki seçimde belediye başkanı seçilmesine ikinci kez tanık olunmuştur. 2004 seçimlerinde ikinci olan CHP adayı Fikret ALBAYRAK 2009 seçimlerinde AK Partinin güçlü adayı Nazmi ÇİLOĞLU karşısında seçim yarışını kazanmış; 2014 seçimlerini ikincilikle bitiren Mehmet Okan YANMAZ uzun soluklu bir hazırlık süreci geçirmiş ve AK Parti adayı Cüneyt YEMENİCİ'nin beklentileri karşılayamaması üzerine 2019 yerel seçimlerini kazanmıştır.

Olası başarısızlığını rakipleri üzerine tahvil ederek kuran Ak Parti, Saadet Partisini yerel siyasi arenada adeta silmiş ve bu partinin oylarını konsolide etmiştir. Ak Partinin seçim başarısızlığını istemeyen ve kendini baskı altında hisseden Saadet Partisi seçmenin bir kez daha kendi partisine oy vermediği anlaşılmaktadır. Diğer bir sonuç ise Demokratik Sol Partinin yerel seçimlerin bir aktörü olma iddiasından uzaklaşmasıdır.

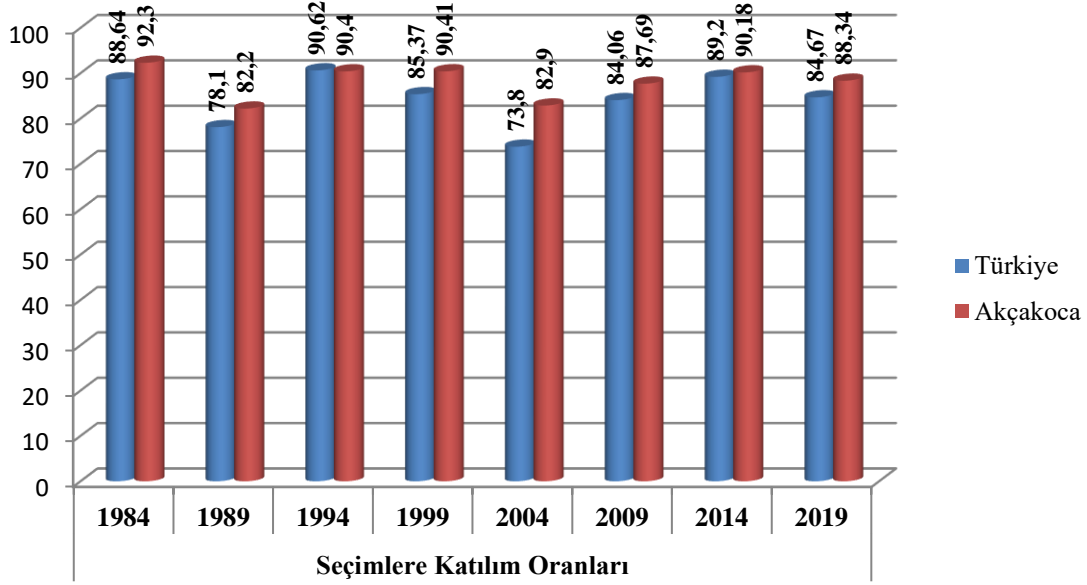
3. GENEL DEĞERLENDİRME VE SONUÇ

Bu çalışmada, 1984-2019 tarihleri arasında yapılan yerel seçimler bağlamında tarihsel bir bakış açısıyla Akçakoca'nın siyasi yapısı ve bu siyasi yapıda, geçmişten günümüze yaşanan değişim araştırılmıştır. Bu amaç doğrultusunda öncelikle, Akçakoca'da ve Türkiye genelinde seçimlere katılım incelenmiştir. Belediye başkanlığı seçimlerinin yanında belediye meclisi seçimleri ve sağ-sol oyların dağılımı incelenerek Akçakoca'nın yerel siyasi yapısının ortaya konması hedeflenmiştir.

Siyasi partiler ve bloklar arasındaki oy geçişleri incelenerek süreç içinde Akçakoca'nın siyasi yapısında meydana gelen değişim araştırılarak saptanan bulgular, Türkiye geneli ile karşılaştırılmış, Akçakoca'nın siyasi yapısındaki düzenlilikler, değişimler ile Türkiye'nin siyasi yapısı içindeki yeri anlaşılmasına çalışılmıştır.

Bu çalışmada, 12 Eylül 1980 darbesi ile kesintiye uğrayan demokratik yaşamın tekrar işlerlik

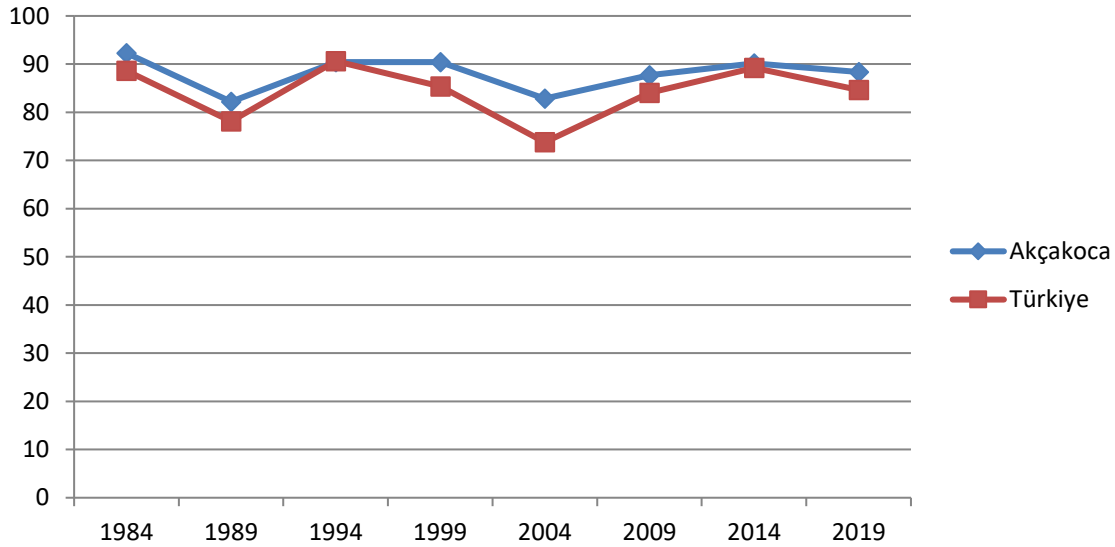
kazanmasıyla yapılan ilk seçimler olan 1984 yerel seçimleri başlangıç noktası olarak seçilmiştir. Bu tarihten günümüze geçen 35 yılı aşkın asırlık süreç içinde, Türkiye’de yapılan 8 yerel seçimin sonuçları hem Akçakoca özelinde ve hem de Türkiye geneli bağlamında araştırılmıştır.

Grafik 1: Seçimlere Katılım Oranları

Kaynak: A. Direk tarafından hazırlanmıştır.

Katılımcı demokrasinin temel göstergelerinden biri olan seçimlere katılma oranı Akçakoca ilçesinde bütün seçimlerde Türkiye ortalamasının üzerinde gerçekleşmiştir. Seçimlere katılımın yüksek düzeyde gerçekleşmesi Akçakoca halkının sandığa ve demokrasiye sahip çıktığını göstermektedir.

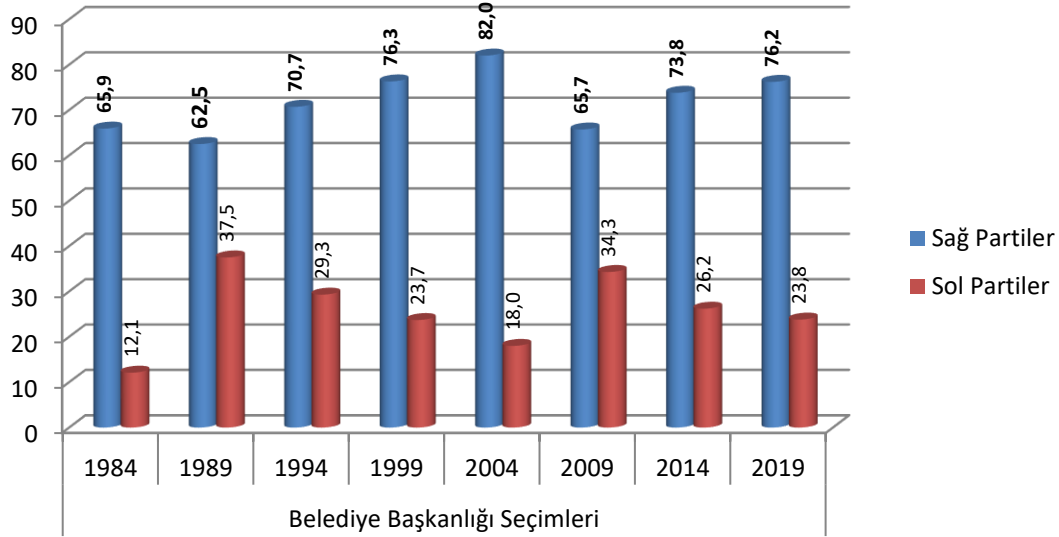
Grafik 2: Seçimlere Katılım Oranları

Kaynak: A. Direk tarafından hazırlanmıştır.

12 Eylül 1980 İhtilali sonrasında kayyum eliyle yönetilen belediyelerin seçimle gelecek ilk belediye başkanını seçmek üzere düzenlenen yerel seçimlere katılım yüksek düzeyde gerçekleşmiş olup, halkın demokrasi özleminin bir göstergesi sayılabilir. Seçimlere katılım oranı ülke genelinde 88,84 gerçekleşirken Bolu ilinde % 91, 3, Akçakoca ilçesinde ise %92,3 olarak gerçekleşmiştir.

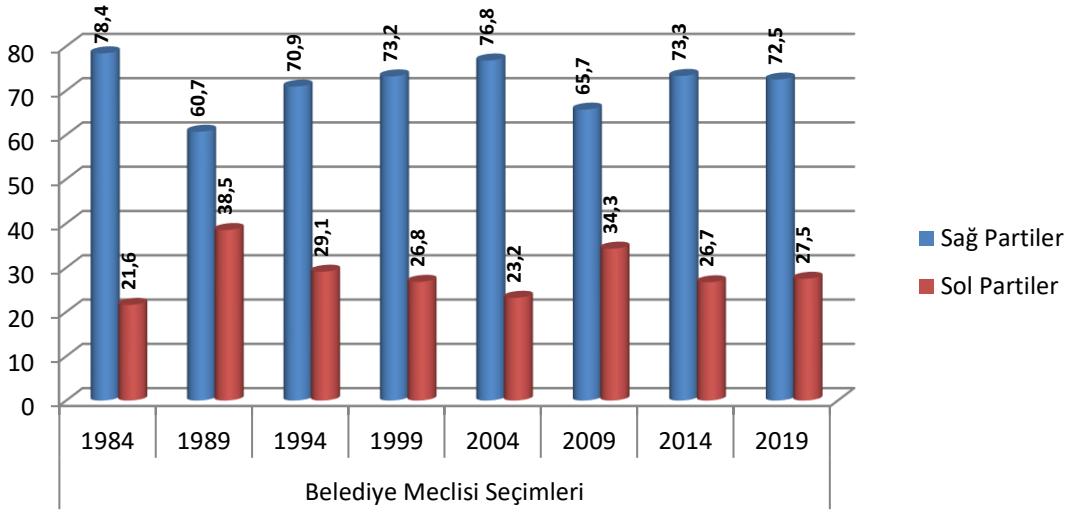
Araştırma sonuçlarına göre ilçede seçimlere katılma oranı her zaman Türkiye ortalamasının üzerinde gerçekleşmiştir. En düşük katılım oranı 1989 seçimleri ile 2004 seçimlerinde % 82 ile gerçekleşmiştir ki bu oran gelişmiş demokrasilerde oldukça yüksek olarak değerlendirilmektedir.

Grafik 3: Belediye Başkanlığı Seçimlerinde Sağ-Sol Partiler
Kaynak: A. Direk tarafından hazırlanmıştır.

Araştırmanın sonuçları, Grafik 3'te de Akçakoca'da sağ siyaset kültürünün ağırlığı tüm çıplaklığıyla görülmektedir. Sağ oyların en fazla konsolide olduğu seçimler % 82 oranıyla 2004 seçimleridir. Merkez sağ ve merkez sol partilerin yerel seçimlerde yer aldığı pozisyonlar seçim sonuçlarını da etkilemektedir. Sağ oyların bu derece etkili olmasına rağmen 1989 ve 2009 seçimlerinde Sosyal Demokrat Halkçı Parti ve Cumhuriyet Halk Partisi sağ oyların dağılımından yararlanarak ve kısmen sağ oyların bir kısmını adayları vasıtasıyla konsolide ederek seçimleri kazanmayı başarmıştır.

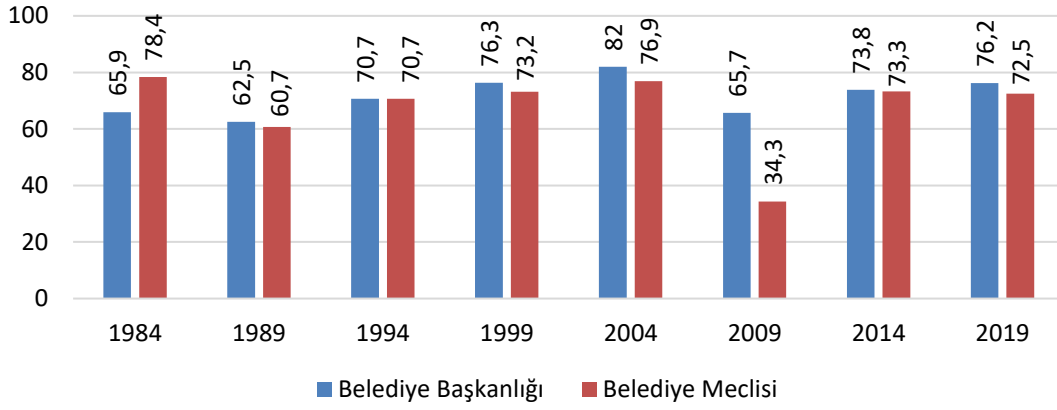

Grafik 4: Belediye Meclisi Seçimlerinde Sağ-Sol Partiler
Kaynak: A. Direk tarafından hazırlanmıştır.

12 Eylül 1980 öncesinde Adalet Partisi ile Cumhuriyet Partisi arasında sıkışan siyasi alan, Ak Parti'nin siyasete girmesiyle yeni bir alana taşınmış ve 2019 seçimlerinde Milliyetçi Hareket Partisi yerel elitleri belirme konusunda söz sahipliğini almıştır.

12 Eylül 1980 darbesi döneminde partilerin kapatılmasının ardından merkez sağda Anavatan Partisi ve Doğruiyol Partisi merkez solda ise örgütlenmesini tamamlayan Sosyal Demokrasi Partisi, Sosyal Demokrat Halkçı Parti ve Cumhuriyet Halk Partisi Akçakoca'da yerel siyaset yaşamını belirleyici konumda olmuştur.

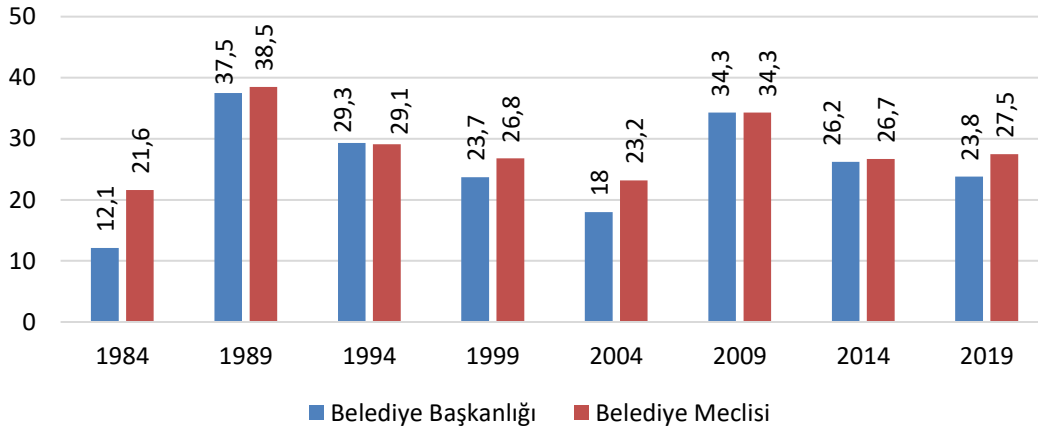
Belediye başkanlığı seçimlerinde görülen sağ oyların hâkimiyeti belediye meclisi seçimlerinde de yaşanmaktadır. Sol oyların %30'u aştığı yerel seçimlerde Sosyal Demokrat Halkçı Partinin Hüseyin YANMAZ'la, Cumhuriyet Halk Partisinin ise Fikret ALBAYRAK'la belediye başkanlığını kazanması ilginç bulunmuştur.

Grafik 5: Akçakoca Yerel Seçimlerinde Sağ Oylar

Kaynak: A. Direk tarafından hazırlanmıştır.

1984 seçimlerinde belediye meclisi seçimlerinde sağ partilere verilen oyların toplamı sağ adaylara verilen yoların toplamını geçmiştir. Bunun dışındaki seçimlerde sağ partilerin belediye başkan adaylarının aldıkları oylar aynı partilerin belediye meclislerine verilen oylardan daha fazla gerçekleşmiştir.

Grafik 6: Akçakoca Yerel Seçimlerinde Sol Oylar

Kaynak: A. Direk tarafından hazırlanmıştır.

Grafik 6'ya göre sol partilerin adaylarına verilen oylar belediye meclisi oylarını geçememiştir. Başka bir deyişle belediye meclisine verilen oylar adaylardan daha fazladır.

Sol partilerin en düşük seçmen desteği elde ettiği belediye başkanlığı seçimleri 1984 seçimleri; en yüksek destek sağladığı seçimler ise 1989 yılında Sosyal Demokrat Halkçı Parti'nin kazandığı seçimler olmuştur.

Grafik 5 ve Grafik 6'da sergilenen bulgular, Akçakoca'nın siyasi yapısını ve geçmişten günümüze Akçakoca'nın siyasi yapısında yaşanan değişimi bütün çıplaklığıyla gözler önüne serer. Sol adayların 1989 ve 2009 seçimlerinde çarpıcı başarı haricinde, Akçakoca'da yapılan bütün yerel seçimlerde sağ siyaset geleneği tartışmasız bir üstünlük elde etmiştir. Sağın seçimlerde kazandıkları seçim başarıları baş döndürücü boyutlarda olmuştur. Sol siyaset kendi iç sorunları aşabildiği ve sağ oyların konsolide olamadığı koşullarda başarılı olabilmıştır. Özellikle de 2004 ve 2019 belediye meclisi seçimlerinde oyların büyük çoğunluğunu sağ siyaset geleneğinden adayların kazanmış olduğu gerçeği gözden uzak tutulmamalıdır.

Öte yandan Akçakoca yerel seçimlerinde sol parti oylarındaki değişimler ise daha dikkat çekici boyutlardadır. 1977 seçimlerini kazanan Cumhuriyet Halk Partisiyle kazanan sol siyaset, 12 Eylül 1980 sonrası siyasi yapılanmada örgütlenen Sosyal Demokrasi Partisinden halk desteğine sahip önceki belediye başkanını aday göstermemiş ve yeni bir adayla macera aramıştır. Daha sonra partilerin birleşmesi sonrası Sosyal Demokrat Halkçı Partide birleşen sol siyaset daha önce yaptığı hatayı tekrarlamamış ve eski belediye başkanlarıyla seçimlere katılmış ve kazanmıştır. 1994 seçimlerinde ise soldaki rahatsızlığın akut olmaktan kronik bir duruma dönüştüğü görülmektedir. Seçim kazandığı belediye başkanının Cumhuriyet Halk Partisinden uzaklaştıran sol siyaset yine bir macera arayışına girmiş ve seçimleri kaybetmiştir Solun bir daha belediye başkanlığı seçimlerini kazanması için yirmi yıl geçmesi gerekmiştir. Solun yaşadığı bu ergenlik hastalığını bu kez Ak Parti yaşamış ve 2009 seçimlerini

CHP adayı Fikret ALBAYRAK'a karşı kaybetmiştir. Bu tespitin ışığında sol partilerin Akçakoca'da elde ettikleri oy oranları ve başarıları incelendiğinde son derece çarpıcı sonuçlara ulaşılabılır.

Öte yandan incelenen süreçte, Akçakoca'da belediye başkanlığını kazanan parti ve adaylar yeniden sistematik bir biçimde incelendiğinde, Akçakoca'nın siyasi yapısı ve bu yapıda yaşanan değişimin boyutları daha bir netlik kazanır. İncelenen dokuz seçimden yedisini sağ yelpazedeki adaylar kazanmıştır. Kazanan adayların tamamı Doğu Karadeniz'den 100-150 yıl önce Akçakoca'ya göçen Türk Laz, Hemşin ve Gürcü ailelerindedir.

1984 ve 2004 yılında seçilen adayların haricindeki adaylar 40 yaş civarında belediye başkanı olmuşlardır. İki kez üst üste seçilme başarısını sadece bir aday gösterebilmiştir, bunun dışında Akçakoca seçmeni hiçbir adayı iki kez üst üste seçmeyerek istikrar yerine değişim isteğini ortaya koymaktadır.

Akçakoca'nın siyasi yapısında da Türkiye genelinde yaşanan değişime son derece paralel bir durum gözlemlense de yerel elitlerin belirlenmesinde aidiyetler daha fazla ön plan çıkmaktadır. Parti gücü fazla olmasa da 2019 seçimlerinde belediye başkanı seçimlerini kazanan M. Okan YANMAZ'ın başarısının arkasında kendisi ve ekibinin kişisel çalışması kadar etnik aidiyeti ve CHP'li eski belediye başkanı babasından kalan siyasi mirastan aldığı sol oyların etkili olduğu değerlendirilmektedir. Yerel seçimlerde vatandaşların belirttiği gibi milletvekili seçimlerine nazaran; partilerin yanında adaya da önem verildiği Akçakoca seçimlerinde de görülmektedir.

Seçimlerden çıkarılabilecek bir başka sonuç ise Akçakoca seçmeninin adaylardan beklentisini yüksek tutması ve bu beklentinin hızla erimeye başlamasıdır. Bu durum ise mevcut belediye başkanlarının hızla yıpranmasına ve ikinci kez seçilememesine neden olmaktadır. İstikrar bağlamında istenmeyen bu durum ise belediye başkanlarını halkın memnuniyetini ve moralini yüksek tutma noktasında zorlamaktadır.

KAYNAKÇA

- Aldoğan, Seyit (2018), <https://www.evrensel.net/haber/380182/syriyanin-secim-yenilgisi-yunanistan-erken-secime-gidiyor>
- Arendt, H. (1951) *The Origins of Totalitarianism*. London: Allen & Unwin.
- Arslan D. Ali (2007) 1950'den 12 Eylül 1980 Askeri Müdahalesine Genel Seçim Sonuçları Temelinde Türkiye'nin Siyasi Yapısı, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi* Cilt: 4 Sayı: 1.
- Arslan, D. A. (2011) *Uygulamalı köy sosyolojisi: kırsal yapı ve kalkınma dinamikleri ile 17 öncesi ve sonrası Ankara Kavaközü*. Mersin: Mersin Üniversitesi Yayınları.
- Arslan, D.A. (2012) Yerel seçim sonuçları temelinde Mersin'in siyasi yapısı. *International Journal of Human Sciences*. (9)2, 916-968.
- Arslan, D.A. ve diğ. (2014). Siyaset sosyolojisi perspektifinden 2009 ve 2014 yerel seçimlerinin karşılaştırmalı incelemesi. *Akademik Bakış, İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi, Türk Dünyası Kırgızistan-Celalabat İşletme Fakültesi, Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*.
- Arslan D. Ali ve Gülten Arslan (2015) *Halk, İktidar ve İktidar Seçkinleri: Mersin Araştırması, Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Yayınları, Sayı 7, Konya*.
- Arslan D. Ali (2016) *Yerel Seçim Sonuçları Temelinde Düünden Bugüne Bozkır, Uluslararası Sempozyum: Geçmişten Günümüze Bozkır*.
- Barnes, Samuel ve Max Keane (1984) (der) *Political Action , Mass Participation in Five Westers Democraties*, Safe Publication, California, 1970'den aktaran: Ersin Kalaycıoğlu, *Çağdaş Siyasal Bilim Teori Olgu ve Süreçler*, Beta Basım Yayım, İstanbul.
- Deniz Baykal (1970) *Siyasal Katılma, Bir Davranış İncelemesi*, AÜSBF Yayını, No:302, Ankara.
- Tom Bottomore (1987), *Siyaset Sosyolojisi, Çeviren Erol Mutlu, Teori Yayınları, Ankara*.
- Dahl, Roberts A. (1970) *Modern Political Analysis* Englewoods Chifs, Prentice Hall, Inc 1963, s.57'den aktaran Deniz Baykal, *Siyasal Katılma, Bir Davranış İncelemesi*, AÜSBF Yayını, No:302, Ankara.
- Dardanelli, P. (2005), *The Parliamentary & Executive Elections in Switzerland 2003*, *Electoral Studies*, Volume: 24, Pp. 124-129.

- Duverger, Maurice (2006) Siyaset Sosyolojisi, Çeviren: Şirin Tekeli, Varlık Yayınları, İstanbul.
- Güler, B. A. (2006) Yerel yönetimler, Ankara: İmge.
- Heywood, Andrew (2018) Siyaset, Çeviren Fahri Bakırcı, BB101 Yayınları.
- Keleş, Ruşen, (2006). Yerinden yönetim ve siyaset, Ankara: İmge.
- Milbrath M.,L. ve Lester W. Goel (1977) Political Participation ; How and Why Do People, Get Involved in Politics ?, Rand Mc Nally College Publishing Company, Chicago p.p. 18-21
- Nie, Norman H., Sidney Verba (1989) Philip Converse vd., Siyasal Katılma Kamuoyu ve Oy verme Davranışı, Çev. İltar Turan – Tuncay Karamustafaoğlu, S Yayınları, Ankara.
- Rallings, C. Ve diğ., (2005), Trends in Local Elections in Britain, 1975-2003, Local Government Studies, Volume: 31, No: 4, Pp. 393-413.
- Rybar, M. (2005), The Presidential Election in Slovakia, April 2004, Electoral Studies, Volume: 24, Pp. 333-338'den Aktaran: D. Ali Arslan, 1950'den 12 Eylül 1980 Askeri Müdahalesine Genel Seçim Sonuçları Temelinde Türkiye'nin Siyasi Yapısı, Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi Cilt: 4 Sayı: 1 Yıl: 2007
- Sagas, E. (2005), The 2004 Presidential Election in the Dominican Republic, Electoral Studies, Volume: 24, Pp. 156-160.
- Tekeli, Şirin (1976) David Easton ve Genel Sistem Teorisi, Güray Matbaacılık, İstanbul.
- www.trthaber.com/haber/dunya/fransada-secime-katilim-orani-yuzde-4075-oldu-319190.html.